

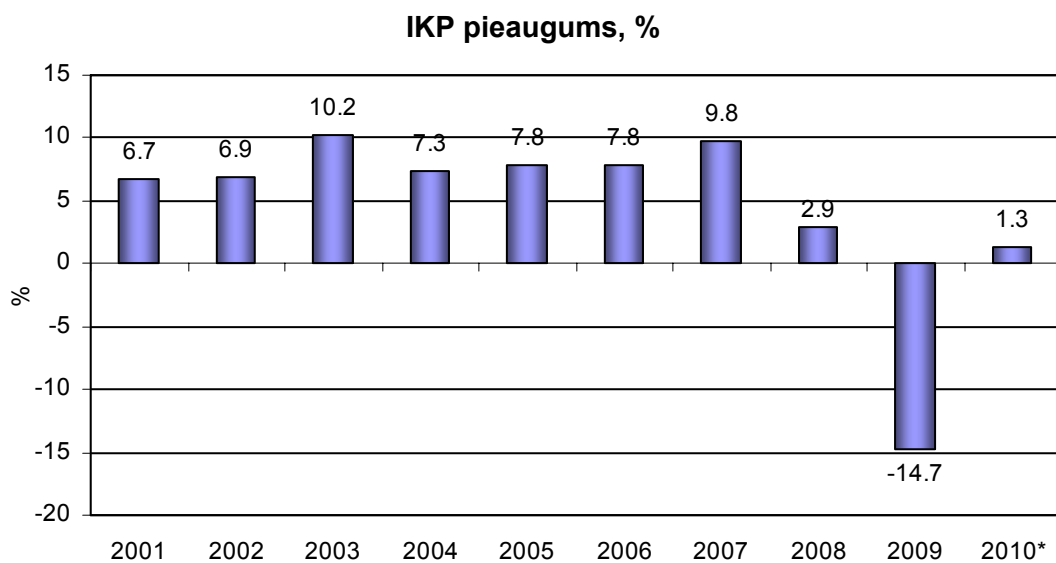
Ekonomika

Pēc Padomju Savienības sabrukuma Lietuvas plānveida ekonomiku nomainīja brīvā tirgus ekonomika. Ar ārvalstu investīcijām tika modernizēti uzņēmumi, kas paaugstināja darba ražīgumu. Labas izaugsmes iespējas ir tādām Lietuvas tautsaimniecības nozarēm kā informācijas tehnoloģijām, tekstilrūpniecībai, pārtikas rūpniecībai, ķīmijas rūpniecībai un farmācijai, elektronikas, elektrotehnikas un telekomunikācijas nozarei, kā arī dažādiem pakalpojumu sektoriem.

Saskaņā ar Starptautiskā Valūtas fonda 2010. gada IKP PPP aplēsēm Lietuva ar 56,4 miljardiem USD (41,5 miljardi EUR) ierindojās 84. vietā no 182 valstīm, savukārt pēc IKP PPP uz vienu iedzīvotāju ar 16 997 USD (12 509,8 EUR) - 49. vietā.

No 2004. gada līdz 2008. gadam Lietuvas ekonomika pieauga vidēji par 8% gadā. To veicināja eksports un pieprasījums vietējā tirgū.

Globālās krīzes iespaidā Lietuvas IKP 2009. gadā saruka par 14,7%. Neskatoties uz to, ka Lietuvas valdība izvērsa plašu kampaņu, lai piesaistītu ārvalstu investīcijas un veicinātu eksportu, ekonomikas atlabšana noris lēni. 2010. gadā vēl joprojām pieauga bezdarbnieku skaits. Tomēr 2010. gadā prognozē IKP pieaugumu par 1,3%.

* - provizorisks dati

Avots: Lietuvas statistikas departaments - www.stat.gov.lt

Inflācijas līmenis 2009. gada decembrī bija 1,3%, savukārt 2010. gada decembrī tas jau bija par 2,5 procentu punktiem lielāks un sasniedza 3,8%. Visvairāk pieauga cenas mājokļiem, ūdens apgādei, elektrībai, gāzei un citiem kurināmā veidiem, nedaudz mazāk pieauga pārtikai un bezalkoholiskiem dzērieniem, pārvadājumiem.

Lietuvā attīstīta vairāku produktu ar augstu pievienoto vērtību ražošana. Piemēram, biotehnoloģijas jomā tādi ir molekulārās diagnostikas komponenti. 80% šo ražojumu eksportē uz vairāk nekā 70 valstīm. Lietuva ar augsto enerģiju pikosekunžu lāzeriem aizņem 50% no pasaules tirgus. Lietuva ir viena no vadošajām sevišķi ātru parametrisko gaismas ģeneratoru ražotājām. Lietuvas lāzeru ražošanas uzņēmumi bija vieni no pirmajiem, kuri ražošanā ieviesa jaunākos zinātniskos sasniegumus.

Vairāk nekā 57 tūkstoši nodarbināti pārtikas rūpniecībā. Kaimiņvalstīs populāri ir Lietuvā ražotie piena produkti, īpaši siers.

Mēbeļrūpniecībā nodarbināti vairāk nekā 50 tūkstoši cilvēku. Lielākie mēbeļu ražošanas uzņēmumi sadarbojas ar IKEA un ražo augstas kvalitātes produktus par konkurētspējīgām cenām. IKEA arī pieder viens no lielākajām Lietuvas kokapstrādes uzņēmumiem.

Neskatoties uz pastāvīgo īpatsvara kritumu IKP lauksaimniecība vēl joprojām ir nozīmīga Lietuvas tautsaimniecības nozare, kur nodarbināti aptuveni 8% darbaspēka. 44,8% no kopējās teritorijas aizņem aramzeme. Sakarā ar lietuviešu ēdienkartes izmaiņām, pieaug dārzeņu patēriņš, bet samazinās gaļas, piena un tā izstrādājumu, kā arī maizes patēriņš.

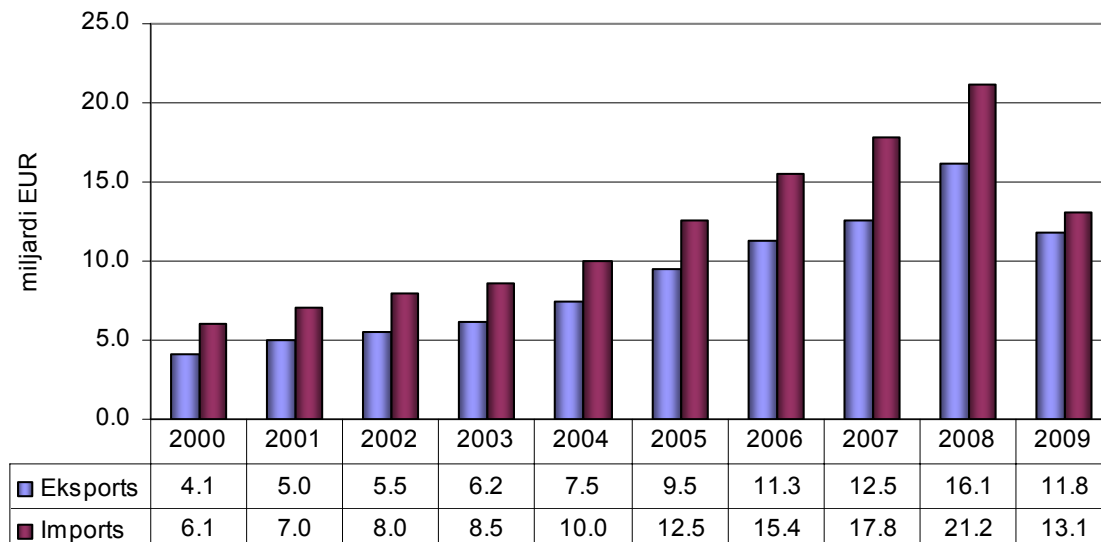
Pakalpojumi IKP aizņem lielāko daļu, aptuveni 68%. Viens no svarīgākajiem pakalpojumu sektoriem ir informācijas un komunikācijas tehnoloģijas. Vairāk nekā 2000 IKT uzņēmumos nodarbināti 37 tūkstoši cilvēku. Lietuvā atrodas 11 no 20 lielākajiem Baltijas valstu IT uzņēmumiem.

Lai izlīdzinātu reģionu nevienmērīgo attīstību, dažādos Lietuvas novados ir izveidoti industriālie parki, kuros ierīkota teicama infrastruktūra. Industriālo parku uzņēmumiem tiek piemērotas dažādas nodokļu atlaides.

Preču ārējā tirdzniecība

Līdz 2009. gadam Lietuvas preču ārējās tirdzniecības apgrozījums pakāpeniski palielinājās, importam pieaugot straujāk par eksportu. Lietuvai ir negatīva preču ārējās tirdzniecības bilance, un 2009. gadā tā sasniedza - 1,3 miljardus EUR. Globālās krīzes dēļ 2009. gadā samazinājās Lietuvas preču ārējās tirdzniecības apgrozījums, eksports samazinājās par 27% un sasniedza 11,8 miljardus EUR, bet imports – par 38% (13,1 miljards EUR).

Lietuvas preču ārējā tirdzniecība (miljardi EUR)

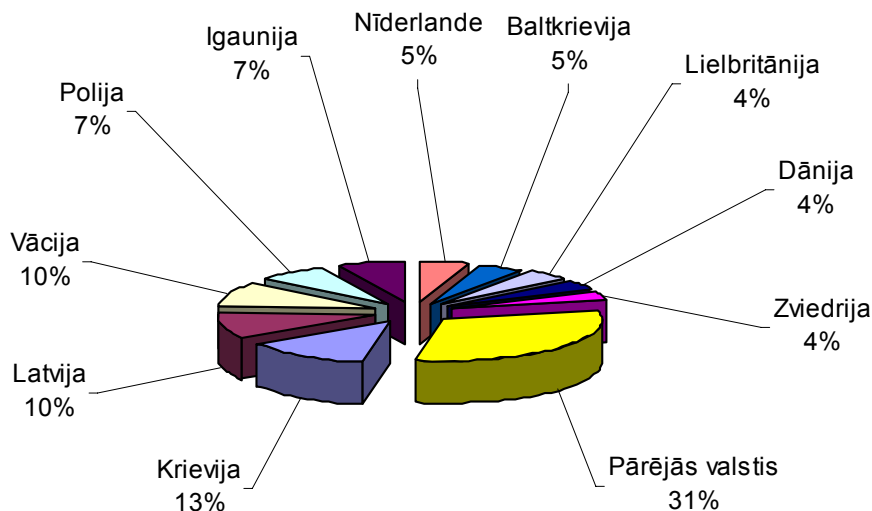

Avots: Lietuvas statistikas departaments - www.stat.gov.lt

Galvenie Lietuvas tirdzniecības partneri ir ES dalībvalstis, kas veido vairāk kā 60% no kopējā Lietuvas ārējās preču tirdzniecības apgrozījuma (eksportā - 60%, importā – 57%).

Nozīmīgākie Lietuvas eksporta partneri 2009. gadā bija tās kaimiņvalstis – Krievija (13%), Latvija (10%), Vācija (10%), Polija (7%) un Igaunija (7%).

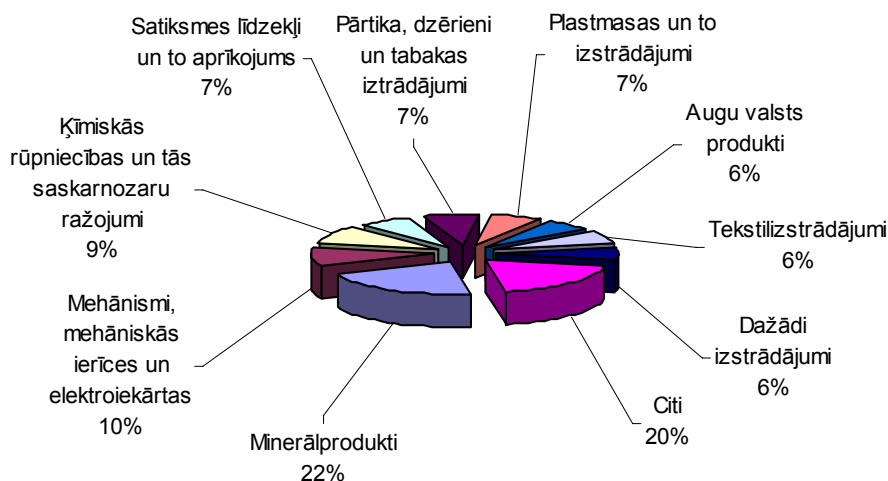
Nozīmīgākie Lietuvas eksporta partneri 2009. gadā

Avots: Lietuvas statistikas departaments - www.stat.gov.lt

Visvairāk Lietuva eksportē minerālproduktus (22%), mehānismus, mehāniskās ierīces un elektroiekārtas (10%), ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru ražojumus (9%) un satiksmes līdzekļus (7%).

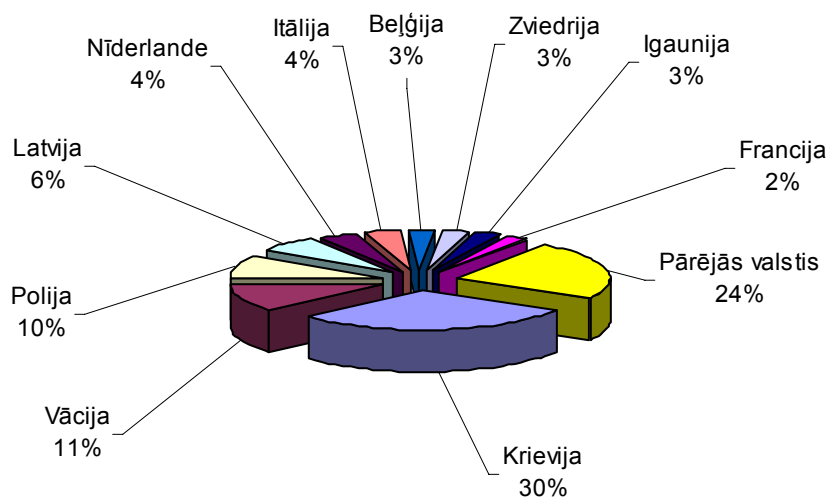
Eksports sadalījumā pa preču grupām 2009. gadā

Avots: Lietuvas statistikas departaments - www.stat.gov.lt

2009. gadā Lietuvas nozīmīgākie importa partneri bija Krievija (30%), Vācija (11%) un Polija (10%).

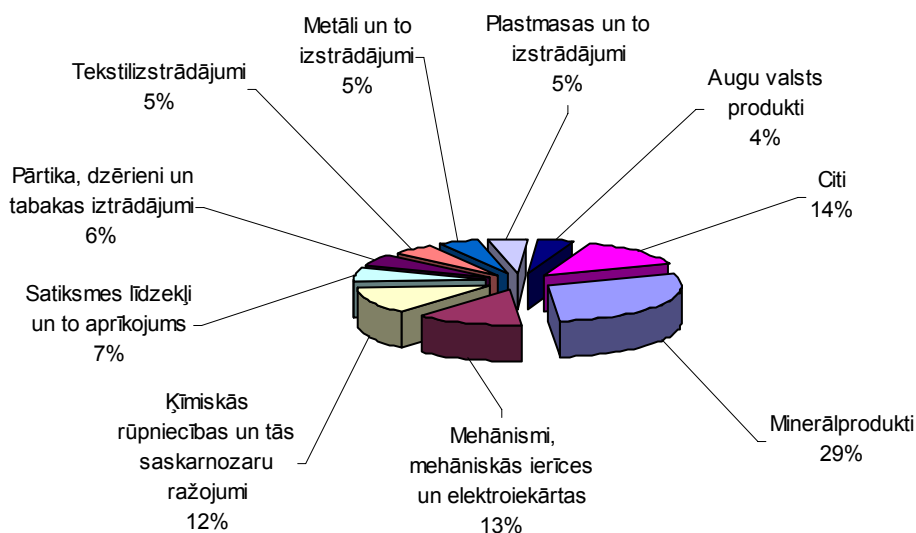
Nozīmīgākie importa partneri 2009. gadā

Avots: Lietuvas statistikas departaments - www.stat.gov.lt

Aptuveni ¼ no preču ievaduma Lietuvā veido minerālprodukti (29%).

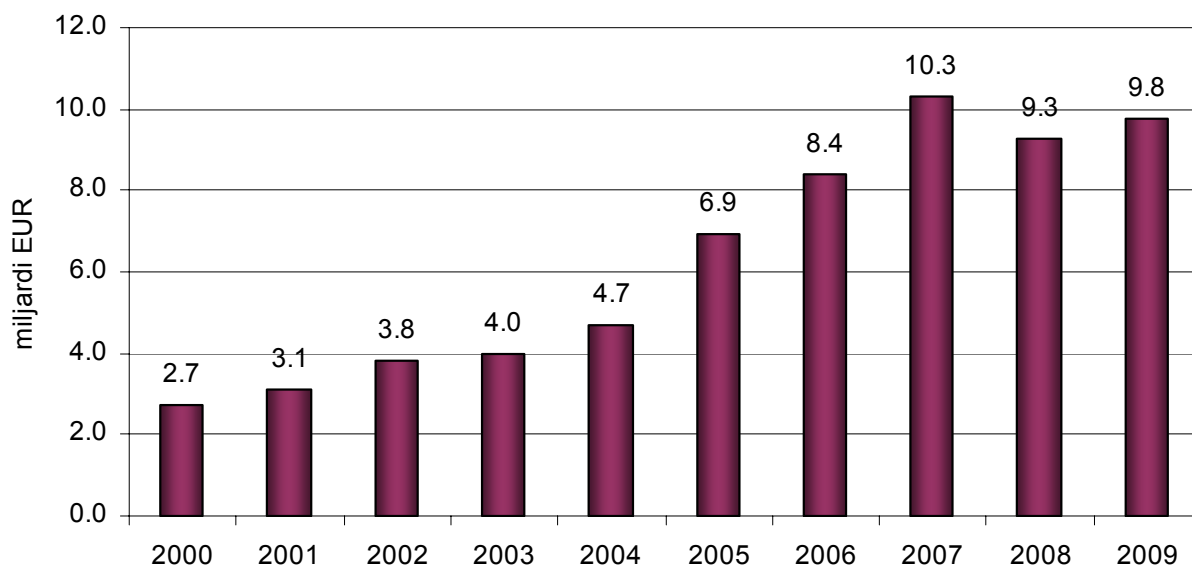
Imports sadalījumā pa preču grupām 2009. gadā

Avots: Lietuvas statistikas departaments - www.stat.gov.lt

Investīcijas

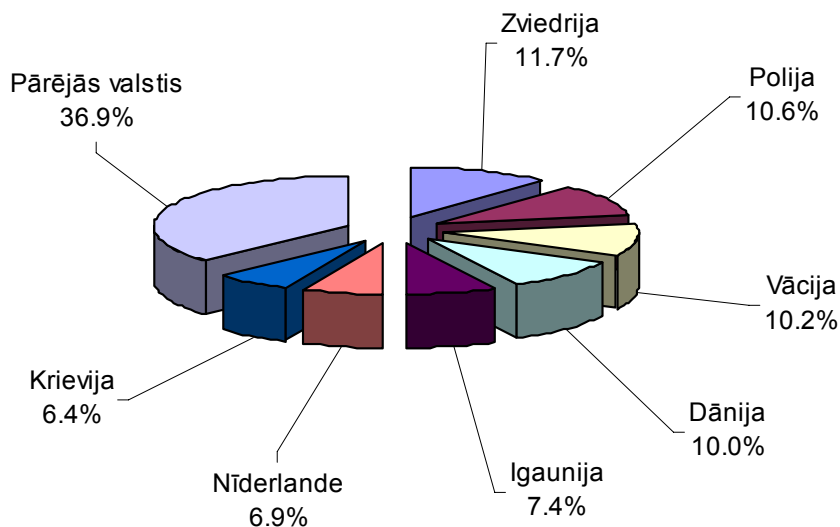
Uzkrātās ārvalstu tiešās investīcijas Lietuvā (miljardi EUR)

Avots: Lietuvas Nacionālā banka - www.lb.lt

2009. gada beigās uzkrātās ārvalstu tiešās investīcijas (ĀTI) Lietuvā sasniedza 9,8 miljardus EUR, kas ir par 5,4% vairāk nekā 2008. gadā. ES uzkrātās ārvalstu tiešās investīcijas veido 79% no kopējām ĀTI Lietuvā, savukārt NVS valstu - tikai 7%. 2009. gada beigās visvairāk Lietuvā ārvalstu tiešās investīcijas bija uzkrājuši Zviedrija (11,7%), Polija (10,6%), Vācija (10,2%), Dānija (10%), Igaunija (7,4%), Nīderlande (6,9%) un Krievija (6,4%).

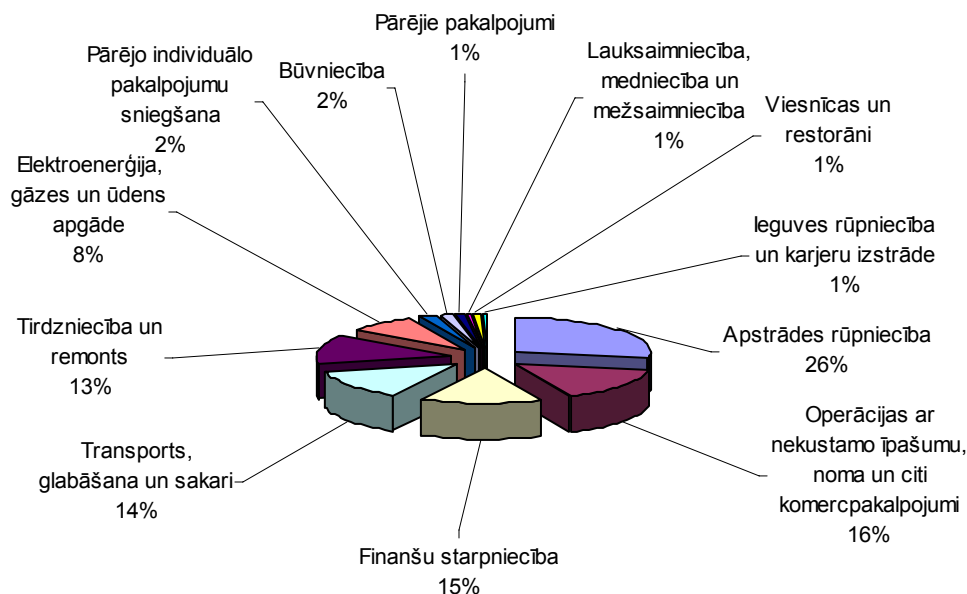
Uzkrāto ārvalstu tiešo investīciju procentuālais sadalījums pa valstīm 2009. gada beigās

Avots: Lietuvas statistikas departaments - www.stat.gov.lt

No visām tiešajām ārvalstu investīcijām, kas uzkrātas Lietuvā, aptuveni 26% ir ieguldītas apstrādes rūpniecībā (Latvijā 11%) . Investīciju apjoms dažādās rūpniecības nozarēs ir samērā vienāds, šajā ziņā nav vienas dominējošās nozares.

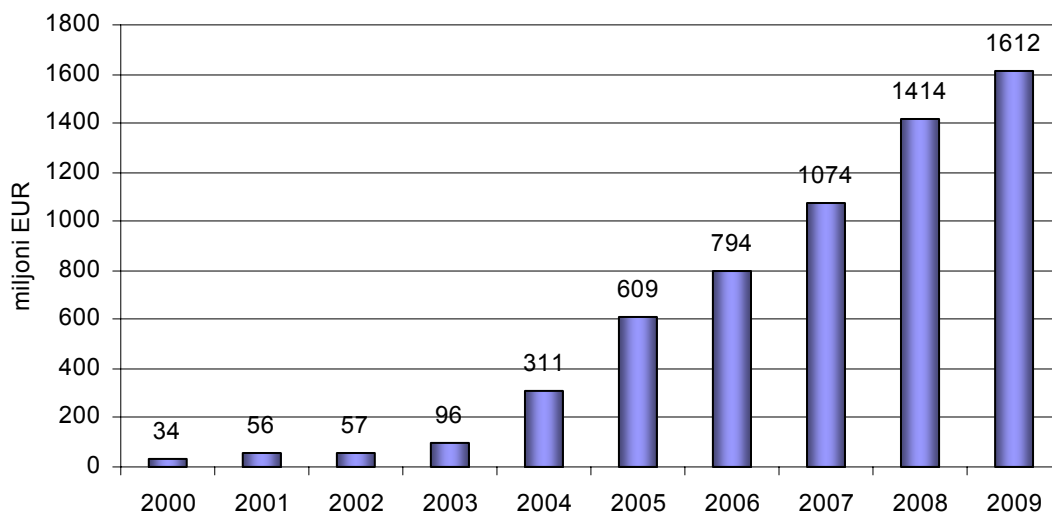
Uzkrāto ārvalstu tiešo investīciju procentuālais dalījums pa nozarēm 2009. gada beigās

Avots: Lietuvas Nacionālā banka - www.lb.lt

Investīcijas ražošanā veicina labā rūpniecības infrastruktūra, kas saglabājusies no padomju laikiem un saprātīgā uzņēmējdarbība pēc rūpniecības uzņēmumu privatizācijas. Daudzas ražošanā izmantotās izejvielas ievēd no NVS valstīm. Gatavos ražojumus savukārt eksportē uz rietumvalstīm.

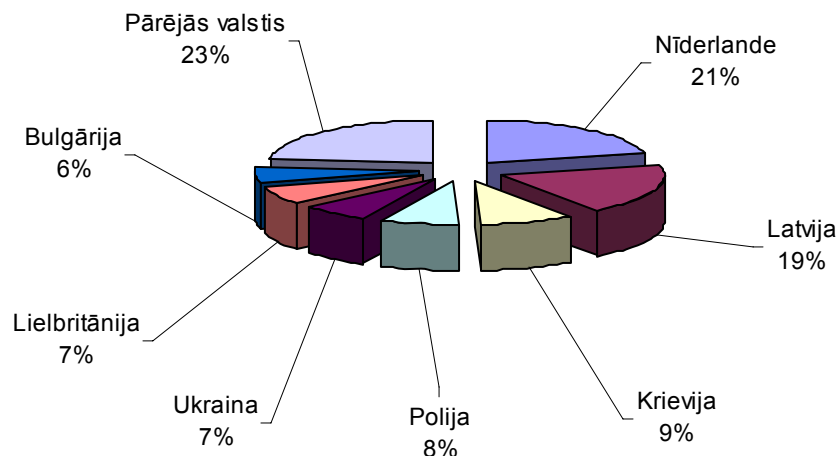
Lietuvas uzkrātās tiešās investīcijas ārvalstīs (milj. EUR)

Avots: Lietuvas Nacionālā banka - www.lb.lt

Lietuvas uzkrāto tiešo investīciju apjoms ārvalstīs 2009. gada beigās veidoja 1,6 miljardus EUR. Visvairāk lietuvieši investējuši Nīderlandē (21%), Latvijā (19%), Krievijā (9%), Polijā (8%), Ukrainā (7%) un Lielbritānijā (7%).

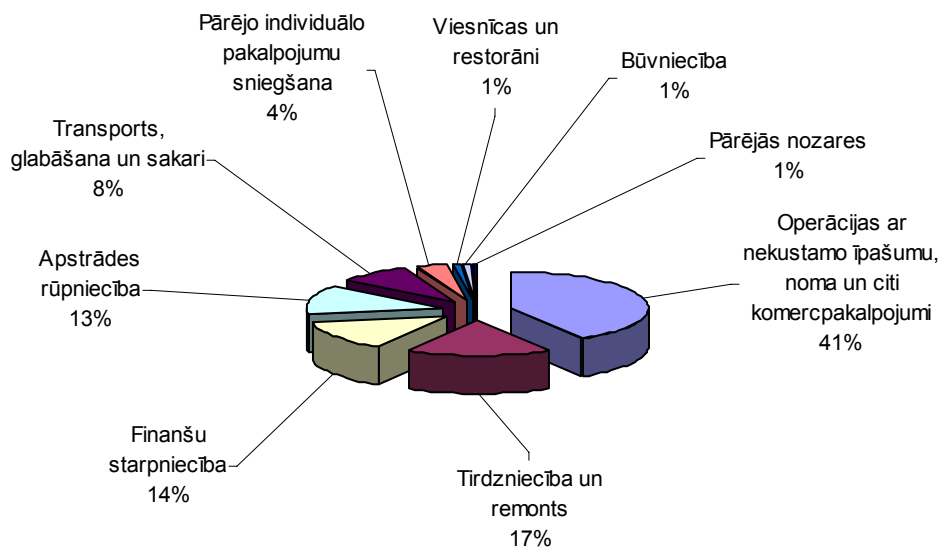
Lietuvas uzkrātās tiešās investīcijas valstu dalījumā 2009. gada beigās, %

Avots: Lietuvas Nacionālā banka - www.lb.lt

2009. gada beigās galvenās nozares, kurās uzkrātas Lietuvas tiešās investīcijas ārvalstīs, bija darījumi ar nekustamo īpašumu, tirdzniecība un finanšu starpniecība.

Lietuvas uzkrātās tiešās investīcijas ārvalstīs nozaru dalījumā 2009. gada beigās, %

Avots: Lietuvas Nacionālā banka - www.lb.lt

Avots: Lietuvas Attīstības aģentūra – www.ida.lt
Lietuvas statistikas departaments - www.stat.gov.lt